

4. Extenzivní ukazatelé finanční analýzy

4.1 Metoda horizontální a vertikální finanční analýzy

4.1.1 Horizontální analýza (analýza vývojových trendů -AVT)

AVT = časové změny ukazatelů (nejen absolutních) = HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA
(tzv. analýza po řádcích)

Trend může být reprezentativnější než vlastní hodnota ukazatele (srovnání), zvláště v přechodových stavech (zahájení činnosti, fúze atd.)

	Rok 0	Rok 1	Rok 2	Rok 3
U_1					
U_2	-20	80	40	50	horizontální analýza
U_{21}		5			
U_{22}		10			
U_{23}		15			
U_3		analýza komponent = vnitřní struktura ukazatele			
U_4				= vertikální analýza = procentní analýza	

V každém případě je současný stav východiskem (základnou) budoucích aktivit, dokonce je může v jistém smyslu i předurčovat.

Princip:

Minulé chování firmy je často dobrým indikátorem chování budoucího (PREDIKCE), ovšem **pouze platí-li ceteris partibus**.

Predikovatelnost (její podmínky):

- náhlé změny se objevují jen zřídka (chování X výstupy)
- existují aspirace podniku do budoucna (cíle, záměry)
- jsou známy klíčové faktory (vnitřní i podstatného okolí) a jejich změny

Analýza trendu = kinematika ukazatele $\hat{=}$ technická analýza (**Jak?** se ukazatel vyvíjí).

Analýza vlivu faktorů = dynamika ukazatele $\hat{=}$ fundamentální analýza (**Proč?** se ukazatel vyvíjí, tak, jak se vyvíjí).

Vertikální analýza se využívá k:

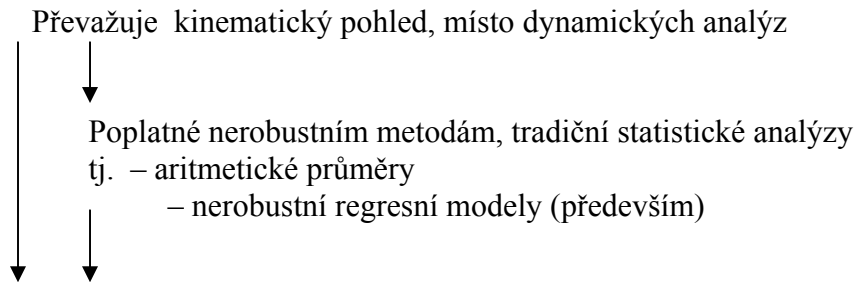
- identifikaci nejzávažnějších změn komponentů a tím i k identifikaci klíčových faktorů
- ke srovnání (mezipodnikovému)

Analýza časových řad (speciální případ AVT)

Časová řada = posloupnost údajů ekvidistantně rozložená v čase => JEDNODUCHOST ZPRACOVÁNÍ DAT

Dostatečný počet kvalitních (=srovnatelných) dat – průměr i rozptyl konstantní <= korelace a autokorelace => stovky (desítky) dat, či jejich dvojic

Zaměřeno na predikci.

Cíl (zpracování časových řad)

- od kinematických metod k dynamice => PRINCIPIÁLNÍ NÁSKOK FUNDAMENTÁLNÍCH ANALYTIKŮ
- od lineárních postupů k nelineárním
- od nerobustních modelů k robustním (vůči předpokladům i datům)

Úlohy analýzy časových řad

1. filtrace dat
2. odhad trendu (vyrovnání, regrese)
3. analýza složek
4. odhad korelace a autokorelace
5. modely časových řad (matematické) a jejich predikce

FILTRACE

Filtrace = takový odhad informační složky dat, který minimalizuje (potlačuje) vliv jejich rušivých složek

Lineární filtr

- každý element chyby má stejnou váhu
- minimalizuje rozptyl chyb výsledku

Gnostický filtr

- malé odchylky mají plnou váhu, velké mají tím menší váhu, čím jsou odlehlejší
- necitlivý vůči krátkodobým výkyvům
- maximalizuje se informace obsažená ve výsledku

ODHAD TRENDU

Princip: srovnání po sobě jdoucích hodnot ukazatele (starší U_1 a nová U_2) – růst, pokles

Změna = $U_2 - U_1$
Rychlost změny = $(U_2 - U_1) / \Delta T$] → NEVHODNÉ pro víceleté řady („svítí – nesvítí“)
↓
Vyrovnání dat jednoduchou hladkou funkcí = přímka (tzv. lineární regrese – metoda nejmenších čtverců)

2.3. ANALÝZA SLOŽEK ČASOVÉ ŘADY

Složky

- a) konstanta
 - b) lineární složka
 - c) kvadratická složka atd.
 - d) periodická složka
-] → lineární regrese – viz výše
] → vše směřuje k predikci

Metoda jejich určení – odečítání členů výchozí řady

Ad a) vytvoření rozdílové řady $U_i - U_{i-1} \Rightarrow$ odstraníme konstantní složku postupným opakováním tvorby rozdílové řady
Ad b) atd.

2.4 KORELACE A AUTOKORELACE

Koeficient korelace = 1 \Leftrightarrow přímá úměra
= -1 \Leftrightarrow nepřímá úměra

Významnost korelačních koeficientů

- jejich číselnou hodnotu lze podrobit testu, zda jde o skutečnost či náhodnou závislost (hypotézy)
- vyžaduje to vysoký počet (stovky) srovnatelných dat (mimo jiné konstantní průměry a rozptyly)

Koeficient autokorelace (=závislost U_i na U_{i-d})

Autokorelace = vzájemná korelace řady s řadou zpožděnou (U_{i-d})

Soubor hodnot s autokorelačních koeficientů pro postupně narůstající zpoždění d = autokorelační funkce

Pro stacionární řady (pouze!!!) - všechny statistické charakteristiky jsou konstantní

2.5 MODELÝ A PREDIKCE

- a) predikce konstantní (triviální predikce)

$$\hat{Y}(t+1) = Y(t) \quad \text{tzv. anglická predikce}$$

Invarianty: konstanta i trend, ale s posunem řady o jeden krok dopředu

b) lineární predikce (prodloužení)

$$\hat{Y}(t+1) = Y(t) + (Y(t) - Y(t-1)) = 2 * Y(t) - Y(t-1)$$

Invarianty: konstanta i trend

c) nerobustní matematické predikce

Box – Jenkinsův lineární model (ARMA = AutoRegresive Moving Average = AUTOREGRESNÍ MODEL S POHYBLIVÝM OKNEM)

$$X_i = \sum_{j=1}^{j=M} \Phi_j \times X_{ij} + \sum_{k=1}^{k=L} d_k \times c_k \quad \rightarrow \text{Poruchy}$$

Pozn.: průměrný absolutní podíl predikovaných a skutečných hodnot metody ad c) může být horší než ad a)

d) robustní predikce (gnostická)

například jako lineární predikce robustně vyfiltrovaných dat

4.1.2 Vertikální analýza

	Rok 0	Rok 1	Rok 2	Rok 3
U ₁					
U ₂	-20	80	40	50	horizontální analýza
U ₂₁		5			
U ₂₂		10			
U ₂₃		15			
U ₃		analýza komponent		= vnitřní struktura ukazatele	
U ₄				= vertikální analýza	
				= procentní analýza	

Analýza po sloupcích, analýza struktury daného ukazatele.

Využívá se především k:

- c) identifikaci nejzávažnějších změn komponentů a tím i k identifikaci klíčových faktorů
- d) ke podrobnějšímu srovnání (mezipodnikovému).

Základnou srovnávání (tedy 100%) je vždy celková hodnota daného ukazatele, jehož strukturu analyzujeme.

4.2 Fondy peněžních prostředků

- analýza čistého pracovního kapitálu

a s tím související

- strategie financování (agresivní a konzervativní, resp. zlaté pravidlo financování)

$$\text{ČPK (NWC)} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobá pasiva} =$$

$$\text{dlouhodobé zdroje} - \text{stálá aktiva} =$$

$$(\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}) - \text{stálá aktiva}$$

- analýza čistých pohotových prostředků

$$\text{ČPP} = \text{pohotové finanční prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Obtížně dostupné vstupní údaje (z účetní dokumentace je získat nelze).

- analýza čistých peněžně pohledávkových fondů

$$\text{ČPPF} = \text{OA} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky} - \text{krátkodobé závazky}$$

Alternativní pojetí (tzv. peněžní fondy)

- a) pohotové peněžní prostředky = peníze
- b) čistý peněžní majetek = peníze
 - + krátkodobé pohledávky
 - krátkodobé závazky
- c) pracovní kapitál = peníze
 - + krátkodobé pohledávky
 - + zásoby
 - krátkodobé závazky

4.3 Likvidity

a) běžná likvidita (L1)

- kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky
- aby krátkodobá pasiva nemusela být hrazena např. z prodeje HIM

$$\frac{\text{oběžná (krátkodobá) aktiva}}{\text{krátkodobá pasiva}} = \frac{2}{1} = \text{optimum alt. 2,5 – 3,5}$$

b) pohotová likvidita - rychlý test (L2)

- schopnost vyrovnávat závazky bez prodeje zásob

$$\frac{\text{oběžná aktiva - zásoby}}{\text{krátkodobá pasiva}} = \frac{1}{1} = \text{dobré (optimum)}$$

c) peněžní likvidita (L3)

$$\frac{\text{finanční majetek}}{\text{celková krátkodobá pasiva}} = 0,2 - 0,4 = \text{dobré (optimum)}$$

- solventnost - schopnost získat prostředky na úhradu závazků

4.4 Cash flow

Cash Flow I + III nepřímá metoda

+zisk
+odpisy
+tvorba dlouhodobých rezerv na vrub nákladů
=**CF I (změna pracovního kapitálu)**

- přírůstek zásob
+úbytek zásob
=**CF II (změna čistého peněžního majetku)**

- přírůstek pohledávek
+úbytek pohledávek
+přírůstek závazků
- úbytek závazků
=**CF III (změna fondu pohotových peněžních prostředků)**